

RAADSINFORMATIEBRIEF

Van

college van burgemeester en wethouders

Vergadering van

11 april 2023

Kenmerk

Z/22/047571 / D/23/094481

Portefeuillehouder

Mariëtte Pennarts-Pouw

Portefeuille

Ruimtelijke Ordening

Opsteller

Ponds, Max

Onderwerp

Update verkenningstudie Harmelerwaard - bouwstenen en werksessie

Kennisnemen van

De stand van zaken van de verkenningstudie naar het toekomstperspectief van het glastuinbouwgebied Harmelerwaard, met name van de opgehaalde bouwstenen vanuit het participatieproces.

Inleiding

Op basis van de startnotitie "Verkenningstudie naar het toekomstperspectief van de Harmelerwaard" (D/22/055768) en de in het bestuursakkoord opgenomen aanscherpingen voor het traject is in 2022 gestart met de verkenningstudie. Wij hebben u in juni en september 2022 via raadsinformatiebrieven (D/22/054082 en D/22/073709) geïnformeerd over de voortgang. De afgelopen periode zijn op basis van een participatietraject in samenwerking met belanghebbenden bouwstenen ontwikkeld. De opgehaalde bouwstenen vormen, naast de landschappelijke analyse, wetgeving, ruimtelijke beperkingen, beleidsopgaves, financiële én maatschappelijke haalbaarheid, één van de ingrediënten voor de totstandkoming van één of meerdere toekomstperspectieven voor het gebied. Via deze raadsinformatiebrief informeren wij u over het participatietraject, de opgehaalde bouwstenen en het vervolgtraject. Een aantal van u heeft hier reeds kennis van kunnen nemen tijdens de door ons georganiseerde werksessie van 21 maart jl.

De inhoud van deze raadsinformatiebrief zal, gezien het gezamenlijk opdrachtgeverschap voor de verkenningstudie worden gedeeld met het college van gedeputeerde staten en de Provinciale Staten. Provinciale Statenleden waren ook uitgenodigd voor de werksessie van 21 maart jl.

Kernboodschap

De afgelopen maanden is een uitgebreid participatietraject doorlopen, waarbij via verschillende bijeenkomsten getracht is zoveel mogelijk belanghebbenden te raadplegen. Via verschillende (social) mediakanalen, waaronder de gemeentelijke website en lokale kranten, het gebruik van het Dorpsplatform Harmelen als verlengstuk naar haar achterban en het persoonlijk uitnodigen van om- en inwonenden van de Harmelerwaard hebben we een grote groep belanghebbenden kunnen bereiken. Om geïnteresseerden te allen tijde van informatie te kunnen voorzien, is daarnaast een digitaal participatieplatform ingericht. Op dit platform is het proces van de verkenningstudie opgenomen, zijn mijlpalen

weergegeven en staan alle presentaties, verslagen en data van bijeenkomsten overzichtelijk weergegeven (te vinden via: <https://denkmeewoerden.nl/nl-NL/projects/harmelerwaard>).

Participatietraject

Het participatietraject is op 6 december jl. gestart met een ideeënsessie. Deze bijeenkomst bood alle aanwezigen de gelegenheid ideeën, kansen en zorgen, aandachtspunten over de toekomst van de Harmelerwaard in te brengen. De bijeenkomst is bezocht door meer dan honderd personen, die samen ruim vierhonderd ideeën, kansen en zorgen hebben ingebracht. Deze ideeën, kansen en aandachtspunten vormden de basis voor het opstellen van de bouwstenen.

De inbreng is thematisch door de projectgroep geordend en gefilterd. In twee verdiepende bijeenkomsten is met een kleine, representatieve afvaardiging (+/- 15 personen) een inhoudelijke verdiepingsslag gemaakt om tot bouwstenen te komen voor de toekomst van de Harmelerwaard. In deze bijeenkomsten is ook gekeken naar de effecten van bouwstenen. Zo is er onder andere aandacht geweest voor de effecten op mobiliteit, water en sociaal gebied.

Los van het ophalen van ideeën voor het gebied is via het participatietraject ook bewustwording gecreëerd bij belanghebbenden, dat er een grote diversiteit aan ideeën leeft voor een toekomstperspectief voor het glastuinbouwgebied. Hiermee wordt duidelijk dat er keuzes moeten worden gemaakt, waarbij haalbaarheid, zowel maatschappelijk als financieel, een belangrijke rol speelt.

In een brede bijeenkomst op 22 februari zijn de bouwstenen ter toetsing voorgelegd aan de omgeving. De ongeveer tachtig aanwezigen kregen de ruimte om op de opgestelde bouwstenen te reageren, zodat geborgd is dat de bouwstenen volledig én op de juiste manier vormgegeven zijn. De bouwstenen werden door de overgrote meerderheid van de aanwezigen herkend en sloten in overgrote mate aan op de eerder geuite ideeën tijdens de brede bijeenkomst van 6 december 2022. De uitkomst van het participatietraject heeft geresulteerd in een totaal van 32 bouwstenen, welke in bijlage "Rapportage bouwstenen" (D/23/095450) worden toegelicht.

Reflectie (regionaal) beleid

Naast het participatietraject doorlopen we een parallel proces waarin ruimtelijke beleidsopgaven, die mogelijk een plek kunnen krijgen in de Harmelerwaard, in beeld worden gebracht. Hoewel er op dit moment geen concrete beleidsmatige plannen voor het glastuinbouwgebied in de Harmelerwaard zijn, kennen zowel gemeente als provincie diverse beleidsopgaven, die nog geen fysieke plek hebben gevonden. Vanuit de coalitie is in het bestuursakkoord bijvoorbeeld een uitspraak gedaan over de wens voor een groene buffer in dit gebied. Momenteel wordt in samenwerking met beleidsmedewerkers inzichtelijk gemaakt welke beleidsopgaven er zijn en wat de relatie van deze opgaven is met de Harmelerwaard.

Naast de beleidsopgaven van gemeente en provincie zijn er ook diverse (boven)regionale samenwerkingsverbanden, die zich in visiedocumenten uitspreken over de Harmelerwaard als onderdeel van een groter gebied. Een voorbeeld hiervan is het NOVEX-traject Groene Hart, dat het gehele Groene Hart als werkgebied beschouwd. Om helder te krijgen welke opgaven vanuit dergelijke trajecten leven en gezamenlijke kansen in beeld te brengen, onder andere op het gebied van potentiële cofinanciering, hebben wij afstemmingsgesprekken gevoerd met onder andere de U10, gemeente Utrecht, afgevaardigden van NOVEX GH en het programma Groen groeit Mee. Daarnaast is en blijft ook het waterschap actief betrokken in de verdere uitwerking van de perspectieven.

Reflectie Vereniging Harmelerwaard 3.0

De vereniging Harmelerwaard 3.0 heeft hun reactie op de bouwstenen met ons gedeeld. De vereniging herkent de bouwstenen als hetgeen dat is ingebracht door de omgeving en is te spreken over het proces tot nu toe. Vertegenwoordigers van de vereniging hebben ook deelgenomen aan de verdiepende sessies. De vereniging geeft enkele aandachtspunten mee voor het vervolgproces:

- Stikstof is een relevant thema. Vertrek van de glastuinbouw zorgt voor positieve milieueffecten (afname stikstof).
- Is er voldoende vraag naar een tweede recreatieplas?
- Stimuleren van duurzame mobiliteit (andere vormen en toepassing STOMP-principe).
- Kans op gebruik van bio-based materialen (houtbouw) bij toevoeging van nieuwe gebouwen.
- Financieel haalbare perspectieven blijft een belangrijk aandachtspunt.

Werksessie raads- en statenleden

Op dinsdag 21 maart 2023 is een werksessie georganiseerd voor raads- en statenleden. Tijdens de werksessie zijn we in gesprek gegaan over de bouwstenen en hebben we aandachtspunten en aanvullingen op de bouwstenen en het vervolgtraject opgehaald. De werksessie is bijgewoond door in totaal 10 raads- en statenleden. Een globale terugkoppeling van de werksessie is als bijlage aan deze brief toegevoegd (D/23/095428).

Financiën

Niet van toepassing.

Vervolg

De komende periode wordt op basis van de landschappelijke analyse, de opgehaalde bouwstenen en beleidskaders/-visies, maar ook wetgeving, ruimtelijke beperkingen én financiële/maatschappelijke haalbaarheid gewerkt aan drie mogelijke toekomstperspectieven, waarbij verschillende combinaties van bouwstenen een plek krijgen.

Om tot deze perspectieven te komen zijn een aantal stappen voorzien:

1. Uitwerken concept-perspectieven
 - a. Het resultaat betreft een (of meerdere) perspectief(ven) ofwel een visie op hoofdlijnen voor een toekomstige invulling van de Harmelerwaard. Dit is zeker geen (hard) uitgewerkt plan.
2. Om tot deze concept-perspectieven te komen zal een ontwerpessie met de afvaardiging uit de omgeving worden georganiseerd
3. Een brede participatiebijeenkomst waar iedereen welkom is om te reflecteren op de concept perspectieven
4. Reflectie vanuit gemeentelijk- en provinciaal beleid en de Vereniging Harmelerwaard 3.0
5. Werksessie gemeenteraad en provinciale staten
6. Uitwerken voorkeursperspectief
7. Voorleggen voorkeursperspectief ter besluitvorming aan gemeenteraad
 - a. Dit is na bestuurlijke afstemming met het college van gedeputeerde staten en college van B&W

Parallel wordt gewerkt aan het handelingsperspectief (per toekomstperspectief). De rol die de overheid kan aannemen is een belangrijk gegeven om een toekomstperspectief te kunnen verwezenlijken. Het is daarom noodzakelijk om in deze fase van het proces de gewenste rolopvatting in beeld te brengen. Met rolopvatting bepalen we onder meer de mate van verantwoordelijkheid die de overheid of overheden wel of niet zouden willen dragen in de opgave waar de Harmelerwaard voor staat.

Bijlagen

Bijlage 1: Terugkoppeling werksessie gemeenteraad en provinciale staten maart 2023 (D/23/095428)

Bijlage 2: Rapportage bouwstenen (D/23/095450)
